

Icnites de Fumanya o Jaciment Fumanya Sud

Fígols

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Fumanya
Emplaçament Rural

Coordenades:

Latitud: 42.180429081907
Longitud: 1.7947084768661
UTM Est (X): 400462
UTM Nord (Y): 4670513

Classificació

Número de fitxa 08080 - 7
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Jaciment paleontològic
Estil / època: Mesozoic
Segle Maastrichtià
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Assentament (jaciment)
Observacions protecció: Declarat BCIN amb registre 3853-ZP amb data 8 abril 2014
Data aprovació: dt., 08/04/2014 - 12:00
Número inventari 13171
Generalitat i altres inventaris
Accés Obert
Ús actual: Científic/Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: 08079A005000120000QK

Descripció

Conjunt paleontològic format per icnites de dinosaures sauròpodes i també restes d'ossos i ous. A part hi ha una sèrie de restes de fauna fossilitzada del període Cretaci superior. Les icnites de Fumanya formen un dels jaciments de petjades de dinosaures més importants de Catalunya i de tot Europa. Es troben al municipi de Fígols, a la comarca del Berguedà, i corresponen al període del Cretaci superior, fa uns 70 milions d'anys. Aquestes petjades fòssils, anomenades *icnites*, es van formar quan els dinosaures caminaven sobre superfícies fangoses que, amb el pas del temps, es van endurir i van quedar fossilitzades. A Fumanya s'han identificat més de 3.500 icnites, principalment de dinosaures sauròpodes, que eren gegants herbívors de coll llarg, però també se n'han trobat de teròpodes, dinosaures carnívors. El jaciment destaca per la seva gran extensió i per la qualitat de conservació de les petjades, que es distribueixen al llarg de parets rocoses inclinades, antigues superfícies sedimentàries que van emergir arran de la formació dels Pirineus. A més de les petjades, a Fumanya també s'hi han descobert restes d'ossos i ous fòssils, fet que subratlla la seva rellevància científica. Actualment, el jaciment forma part de la Xarxa de Parcs Geològics i Miner del Berguedà i compta amb un centre d'interpretació que ofereix als visitants una immersió fascinant en el món dels dinosaures i en el procés de fossilització que ha permès conservar-ne el rastre fins als nostres dies.

Història

El jaciment de Fumanya, situat entre els municipis de Fígols i Vallcebre, és un dels indrets paleontològics més importants de Catalunya i un dels més destacats d'Europa pel que fa a petjades de dinosaures. Aquestes petjades fòssils, conegudes com a icnites, van ser formades fa aproximadament 66 milions d'anys, durant el Cretaci superior, en un ambient costaner i pantanós on hi transitaven grans dinosaures sauròpodes del grup dels titanosaures. Les seves empremtes van quedar marcades sobre el fang, que amb el pas del temps es va consolidar i fossilitzar. El descobriment del jaciment tingué lloc l'any 1985, quan membres del Col·lectiu Berguedà de Ciències Naturals van detectar una sèrie de marques en un antic front de mineria a cel obert. Poc després, paleontòlegs de l'Institut de Paleontologia Miquel Crusafont van confirmar que es tractava de petjades de dinosaures. Des de llavors, el jaciment ha estat objecte de nombroses campanyes d'estudi i conservació, i ha esdevingut un referent per a la recerca paleontològica. El conjunt de Fumanya inclou més de 3.000 icnites repartides en diversos plafons de roca inclinats, que mostren rastres de locomoció i aporten dades sobre la mida, el comportament i fins i tot la possible organització social d'aquests animals. Les petjades són de gran format —algunes arriben als 60 cm de llargada— i es poden veure tant les empremtes posteriors com les anteriors, cosa que indica que els animals caminaven amb les quatre potes. A més de les icnites, al jaciment també s'han localitzat restes fòssils d'ossos, ous de dinosaure i vegetació fòssil, fet que enriqueix encara més el valor científic del lloc. Tot i el seu interès, el jaciment ha patit problemes de conservació a causa de l'erosió natural, els despreniments i la inclinació de les parets rocoses. Per aquest motiu, des de fa anys s'hi duen a terme treballs de documentació amb tecnologia avançada, com l'escaneig làser 3D i la fotogrametria digital, amb l'objectiu de preservar i estudiar aquest patrimoni de manera no invasiva. Des de 2005, les icnites de Fumanya estan protegides com a Bé Cultural d'Interès Nacional, i actualment es poden visitar gràcies a la tasca del Museu de les Mines de Cercs, que gestiona el Centre d'Interpretació dels Dinosaures de Fumanya. El centre ofereix activitats educatives, tallers, visites guiades i exposicions que permeten al públic general endinsar-se en un dels períodes més fascinants de la història de la Terra.

Bibliografia

VILA, B. et al., (2005). Informe de la intervenció paleontològica. Arxiu Àrea de Coneixement i Recerca. DGPC

Memòries i informes

POZA, B. & VILA, B. (2007) Memòria intervenció paleontològica al Jaciment de Fumanya sud. 2004. Arxiu del Area de Coneixement i Recerca. Mem num.: 5822

Memòries i informes

VILA, B. & POZA, B. (2008) "Memòria de les intervencions paleontològiques al jaciment de Fumanya sud (Fígols, Berguedà). Campanyes de 2005 i 2006". Mem. 13136.

Memòries i informes

GALOBART, A., OMS, O. & VILA, B. (2004) "Informe i Memòria intervenció de l'actuació de documentació gràfica de les restes paleontològiques de Fumanya (Fígols i Vallcebre, Berguedà). Setembre i novembre 2002". Mem. núm.: 6509.

Memòries i informes

VILA, B., MARMÍ J. & POZA, B. (2011) "Memòria de les intervencions paleontològiques a Fumanya Sud i Cingles de Boixader (Fígols, Berguedà). 2008". PINTER 2761. Mem. núm. 10031.

Memòries i informes

GALOBART, A., VILA, B. & MARMÍ, J. (2010) "Memòria dels Treballs Paleontològics als jaciments de Fumanya (Cretaci superior, Berguedà). Desembre de 2009". PINTER 4469. Mem. núm. 8621.

Memòries i informes

BADIA CORTADA, M. (2019) "Informe d'intervenció: Documentació gràfica al Jaciment de Fumanya Sud i Mina Esquirol (Municipis de Fígols i Vallcebre). PINTER 26235

Memòries i informes

BADIA CORTADA, M. (2022) "Memòria de la intervenció: Documentació gràfica al Jaciment de Fumanya Sud i Mina Esquirol (Municipis de Fígols i Vallcebre). PINTER 26235, memòria acceptada l'1/06/2022.

Enllaços d'interès:

[Patrimoni Gencat](#)

